AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Klinik V								
Ders Kodu	VET521		Ders Düzeyi	Lisans					
AKTS Kredi	4	İş Yükü	105 *(Saat)*	Teori	0	Uygulama	8	Laboratuvar	0
Dersin Amacı	Dişi ve erkek hayvanlarda genital organların muayene yöntemleri öğretilir, öğrencilere sahada suni tohumlama uygulamalarına hazırlamak, östrus tanısı, dölverimi ve infertilite ile ilgili olgularda karşılaşacağı problemleri yorumlayarak çözme yeteneğini ve bilgisini geliştirmek. a- Topallık muayenesi, kırık ve çıkık operasyonları, karın boşluğu organlarının cerrahisi, ileri görüntüleme teknikleri, tümör cerrahisi, yumuşak doku operasyonlarının, ağrıyı değerlendirebilmeyi ve yönetebilmenin öğretilmesi b- Değişik hayvan türlerinde jinekolojik muayene tekniklerini ile klinik ve laboratuvar muayene bulgularının birlikte yorumlanmasının öğretilmesi ile öğrencinin doğum ve jinekoloji alanındaki klinik derslerine hazırlanması c- Değişik hayvan türlerinde genel ve özel muayene teknikleri ile sistem muayenelerinin, klinik ve laboratuvar muayenelerinin birlikte yorumlanmasının öğretilmesi ile öğrencinin iç hastalıkları alanında klinik derslerine hazırlanması,								
Özet İçeriği	Dişi ve erkek hayvanlarda genital organ muayenesi sperma alma yöntemlerinin, spermanın biyokimyasal yapısı ile muayenesinin, spermanın sulandırılması ve kısa/uzun süre saklanmasının, dişilerde östrus belirtileri ile en uygun tohumlama zamanının, erkek ve dişi hayvanlarda infertilite olgularının, çiftlik hayvanlarında östrus senkronizasyon yöntemlerinin ve kanatlılarda reprodüksiyon ve suni tohumlamanın öğretilmesini kapsar Topallık muayenesi, kırık ve çıkık operasyonları, karın boşluğu organlarının cerrahisi, ileri görüntüleme teknikleri, tümör cerrahisi, yumuşak doku operasyonları								
Staj Durum	Yok								
Öğretim Yöntemleri	Anlatım (Takrir), Deney, Gösterip Yaptırma, Tartışma, Örnek Olay								
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)									

Ders Koşulları	
Ön Koşul	VET101&VET102&VET201&VET202&VET203&VET204&VET205&VET206&VET207&VET208&VET210&VET209&VET211&VET212&VET213&VET214&VET215&VET216&VET217&VET218&VET103&VET104&VET105&VET106&VET107&VET108&VET109&VET110&VET111
AKTS Kredi Koşulu	150

Ölçme ve Değerlendirme Araçları		
Araç	Adet	Oran (%)
Uygulama	1	100

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar	
1	Ball P.J.H., Peters A.R. (2004) Reproduction in Cattle. Blackwell Publishing, Oxford
2	Bearden H.J., Fuquay J.W., Willard S.T. (2004) Applied Animal Reproduction. Pearson Prentice Hall, New Jersey.
3	Feldman E. C., Nelson R. W. (2004) Canine and Feline Endocrinology and Reproduction. Saunders, St. Louis
4	Hafez E.S E., Hafez B. (2000) Reproduction in Farm Animals. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia
5	Pineda M. H., Dooley M. P. (2003) McDonald’s Veterinary Endocrinology and Reproduction, Iowa State Press, New York
6	Mitchell J.R., Doak G. A. (2004) The Artificial Insemination and Embryo Transfer of Dairy and Beef Cattle (including information pertaining to goats, sheep, horses swine, and other animals). Pearson Prentice Hall, New Jersey.
7	Evans G., Maxwell WMC. (1987) Salamon’s Artificial Insemination of Sheep and Goats. Butterworths, Sydney.
8	A Bush, B.M. (1991) Interpretation of Laboratory Results for Small Animal Clinicians, Blackwell Science, London.
9	İmren, H. Y., Şahal, M. (1991) Veteriner İç Hastalıkları, Medisan Yayınevi, Ankara.
10	Maddison, J., Page, S.W., Church, D.B. (2008) Small Animal Clinical Pharmacology, W.B. Saunders Co., Edinburg.
11	Willard, M., Tvedten, H. (2003) Small Animal Clinical Diagnosis by Laboratory Methods, W.B. Saunders, Missouri.
12	Turgut, K. (2000) Veteriner Klinik Laboratuvar Teşhis, Bahçıvanlar Yayınevi, Konya.
13	Gül, Y. (2002) Geviş Getiren Hayvanların İç Hastalıkları, Özkan
14	Bearden H.J., Fuquay J.W., Willard S.T. (2004) Applied Animal Reproduction. Pearson Prentice Hall, New Jersey.
15	Hafez E.S E., Hafez B. (2000) Reproduction in Farm Animals. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia.

16	Pineda M. H., Dooley M. P. (2003) McDonald's Veterinary Endocrinology and Reproduction, Iowa State Press, New York.
17	Aslanbey, D. Veteriner Genel Operasyon Bilgisi. Medipres, Ankara, 2002
18	İmren, H.Y. (1998) Kedi ve Köpek Hastalıkları, Medisan Yayınevi, Ankara
19	Akın,F., Samsar, E., Göz Hastalıkları. Ankara, 2001
20	. Samsar, E., Akın, F. (2006) Özel Cerrahi, Medisan Yayınevi, Ankara
21	Welch, T. (2006) Small AnimalSurgeryTextbook, Mosby, St. Louis
22	Çiftlik Hayvanlarında Doğum ve jinekoloji, Ed. Semacan A, Kaymaz M, Fındık M, Rişvanlı A, Köker A, Medipres Mat. Ve Yay. Malatya, 2012.
23	Alaçam, E. (2002) Doğum ve İnfertilite, Medisan Yayınları, Ankara.
24	Johnston, S.D., Kustritz, M.V.R., Olson, P.N.S. (2001) Canine and Feline Theriogenoiogy, W.B. Saunders Comp., Philadelphia.
25	Noakes, D.E., Parkinson, T.J., England, G.C.W. (2001) Artur's Veterinary Reproduction and Obstetrics, W.B. Saunders Comp., Philadelphia.
26	Hafez, E.S.E. (1993) Reproduction in Farm Animals, Lea & Febiger, Philadelphia.
27	Dinç, D.A. (2008) Ultrason fiziği ve ineklerde reprodüktif ultrasonografi, Pozitif Matbaacılık Ltd. Şti, Ankara.

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Uygulama	Biyogüvenlik uygulamaları. Dişi ve erkek hayvanlarda genital organların anatomik yapısı ve reprodüksiyondaki işlevleri. Hayvan türlerine göre androlojik muayene sistematiği.
2	Uygulama	Evcil memeli hayvanlardan karşılaştırmalı sperma toplama metodları, suni vaginanın hazırlanması Spermanın makroskobik, mikroskobik muayenesi. Sperma kısa ve uzun süreli muhafazası.
3	Uygulama	Dişi genital organların makroskopik muayenesi İnek, kısrak, koyun, keçi, köpek, kedi ve domuzlarda üremenin denetlenmesi hormonların klinik kullanımları.
4	Uygulama	Dişi hayvanlarda en uygun tohumlama zamanının belirlenmesi ve suni tohumlama teknikleri, fertilite parametreleri ve infertilite.
5	Uygulama	Ayak hastalıklı hayvanın muayenesi
6	Uygulama	Tırnak kesimi uygulamaları
7	Uygulama	Ayakta pansuman ve bandaj uygulamaları
8	Uygulama	Sığırlarda parmak amputasyon yöntemleri
9	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın jinekolojik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (eşgal, anamnez, inspeksiyon, palpasyon, beden sıcaklığının kontrolü, enjeksiyon, sondalama, genital organ muayenesi)
10	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın jinekolojik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (meme ve lenf sisteminin muayenesi, vaginoskopi, vaginal sitoloji, görüntülü tanı yöntemleri, vb)
11	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın jinekolojik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (operasyon teknikleri)
12	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın jinekolojik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (büyük hayvanda rektal muayene ve meme muayenesi)
13	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın sistemik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (eşgal, habitus, anamnez, inspeksiyon, palpasyon, oskültasyon, perküsyon, sondalama, koklama)
14	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın sistemik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (Özel Muayene Yöntemleri: mikroskopik muayene, diagnostik operasyon, endoskopi, görüntülü tanı yöntemleri, vb.)
15	Uygulama	Kliniğe getirilen hastanın sistemik değerlendirilmesi ve uygulama çizelgesindeki uygulamaların yaptırılması (Beden sıcaklığının kontrolü, Lenf sisteminin muayenesi, görünen mukozaların muayenesi, solunum sisteminin muayenesi: fariks, larinks, trachea, akciğer, pleura boşluğunun muayenesi, nabız, kalbin öskültasyonu, perkusyon, venaların kontrolü, reflekslerin kontolü)

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yükü Hesabı (Ortalama Saat)				
Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Uygulamalı Ders	15	0	7	105
			Toplam İş Yükü (Saat)	105
			Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = **AKTS Kredisi**	4
**25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.*				

Dersin Öğrenme Çıktıları	
1	Öğrenci değişik hayvan türlerinde hastalıklar yönünden genel ve özel muayene tekniklerini öğrenir
2	Sistemlerin muayenesini türlere özgü özellikleriyle öğrenir
3	Doğru tanı için değişik muayene bulgularını değerlendirmesini, birlikte yorumlamasını ve ayırıcı tanıyı yapmasını öğrenir

4	Sistemlere özgü laboratuvar bulgularını ve klinik bulgular ile birlikte yorumlamayı öğrenir.
5	Kırık ve çıkıkların sağaltımını yapabilir.
6	Yumuşak doku ve karın boşluğunda yapılacak operasyonları gerçekleştirir.
7	İleri görüntüleme tekniklerini öğrenip yorumlayabilir.
8	Jinekolojik hastalıklar yönünden değişik hayvan türlerinde gerekli muayeneleri yapabilir.
9	Jinekolojik hastalıkları klinik bulgular ile birlikte yorumlayarak tanı koyar.
10	Değişik hayvan türlerinde hastalıklar yönünden genel ve özel muayeneleri rahatlıkla uygular.
11	Değişik muayene bulgularını değerlendirip ayırıcı tanı koyabilir ve hastalıkların tanısında sistemlere özgü laboratuvar bulgularını klinik bulgular ile birlikte yorumlayabilir.

Program Çıktıları *(Veteriner Programı)*	
1	Veteriner hekimlerin ilişkili olduğu hasta, hasta sahipleri, toplum ve çevre ile ilgili etik ve yasal sorumluluklarını anlamak
2	Veteriner hekimliği ile ilgili organizasyon, yönetim ve mevzuat bilgisine sahip olmak
3	Veteriner hizmetlerinde sağlık ve güvenliği geliştirmek, izlemek ve sürdürmek; kalite güvencesi sistemleri hakkında bilgi sahibi olmak; risk yönetimi ilkelerini uygulamaya koymak
4	Hasta sahipleri, toplum, meslektaşlar ve ilgili makamlarla uygun bir dil kullanarak etkili bir şekilde iletişim kurmak
5	Klinik ve müşteri kayıtları ile gerektiğinde meslektaşları tatmin edici ve toplum tarafından anlaşılabilir bir biçimde vaka raporları hazırlamak
6	Hizmet sırasında multidisipliner bir ekibin üyesi olarak etkili bir şekilde çalışmak
7	Veteriner hekimliği faaliyetlerinde ekonomik ve duygusal durumu anlamak
8	Literatür ve sunumları eleştirel bir şekilde gözden geçirebilmek ve değerlendirebilmek
9	Klinik yönetim prensiplerini anlamak ve uygulamak, kanıta dayalı veteriner hekimliği uygulamalarını yapmak
10	Hayvan bakımı ve veteriner halk sağlığı hizmetlerinin kalitesini artırmak için veteriner hekimliği bilgilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, bu amaçla mesleki yeteneklerini kullanmak
11	Eksik bilgi ile başa çıkma, beklenmedik durumlarla başa çıkma ve değişime uyum sağlama yeteneğini göstermek
12	Kişisel ve mesleki sınırları tanıma ve gerektiğinde nasıl profesyonel danışmanlık, yardım ve destek alınacağını bilmek
13	Yaşam boyu öğrenme becerisi ile mesleki gelişim ve öğrenme kararlılığı göstermek. Bu, mesleki deneyimin yansıması ve kayıt altına alınması ile performans artırılması ve yetkinlik için önlemler almayı içerir
14	Performansı artırmak/iyileştirmek için kendi kendini denetleme ve akran grubu inceleme süreçlerine katılmak
15	Bireysel hayvan veya hayvan grubunun ve çevresinin konuyla ilgili geçmiş bilgilerini doğru ve eksiksiz bir şekilde öğrenmek
16	Hasta hayvanları güvenli bir şekilde ve hayvanlara saygı göstererek zaptı-raptını yapmak ve veteriner hekimin bu teknikleri gerçekleştirmesine yardımcı olmak
17	Tam bir klinik muayene yapma ve klinik karar verme becerisini göstermek
18	Uygun tedavi planları geliştirmek ve hastaların çıkarlarına ve mevcut kaynakların uygunluğuna göre tedaviyi yönetmek
19	Acil bir durumda tüm türlere bakmak, ilk ve acil yardım yapmak
20	Bir hayvanın veya hayvan grubunun fiziksel durumunu, refahı ve beslenme durumunu değerlendirmek ve hasta sahibine yetiştiricilik ve beslenme ilkeleri hakkında tavsiyelerde bulunmak
21	Örnekleri toplamak, saklamak ve taşımak, uygun teşhis testlerini seçmek, test sonuçlarını yorumlamak ve anlamak
22	Hastanın uygun geçmiş bilgilerinin alınması da dahil olmak üzere, başvuru ve tanı hizmetleriyle açık bir şekilde iletişim kurmak ve işbirliği yapmak
23	Görüntüleme ve diğer tanı yöntemlerinin tanı koymadaki katkısını öğrenmek. Temel görüntüleme ekipmanlarını kullanmak ve iyi sağlık ve güvenlik uygulamaları ile mevcut yönetmeliklere göre vakaya uygun bir muayene gerçekleştirmek
24	İhbarı mecburi, kayıt altına alınması gereken ve zoonoz hastalıkların şüpheli belirtilerini tanımak ve ilgili makamları bilgilendirmek de dahil olmak üzere uygun önlemleri almak
25	Lisanslı ilaçlarla ilgili uygun veri kaynaklarına erişmek
26	Mevzuata ve en son ilaç rehberine uygun olarak ilaçları doğru ve bilinçli bir şekilde reçete etmek ve dağıtmak
27	Şüpheli yan etkiler rapor etmek
28	Ekipman sterilizasyonu ve giysilerin dezenfeksiyonu da dahil olmak üzere, biyogüvenlik prensiplerini doğru bir şekilde uygulamak
29	Aseptik cerrahiyi doğru şekilde gerçekleştirmek
30	Sedasyon, genel ve bölgesel anesteziyi güvenli bir şekilde uygulamak; kimyasal kısıtlama yöntemlerini uygulamak
31	Ağrıyı değerlendirir ve yönetir
32	Gerekli görüldüğünde, ötaneziyi hayvan sahiplerinin duygularına duyarlılık göstererek, hayvana saygı duyarak ve uygun bir yöntem kullanarak yapmak, mevcut olanların güvenliği açısından karkasların bertarafı konusunda tavsiyede bulunmak
33	Sistematik bir şekilde ölüm sonrası otopsi muayenesi yapmak, gözlemleri kaydetmek, dokuları örneklemek, saklamak ve nakletmek
34	Gıda zinciri için ayrılan hayvanların ante-mortem muayenesini hayvan refahına dikkat ederek yapmak; hayvansal kökenli ürünlerin kalitesini ve güvenliğini etkileyen koşulları doğru bir şekilde tespit etmek, gıda zincirine uygun olmayan koşulları bulunduran hayvanları dahil etmemek

35	Gıda üreten hayvanların post-mortem incelemesi ve gıda teknolojisi alanındaki denetim de dahil olmak üzere gıda ve yemlerin muayenesini yapmak
36	Türlere uygun ve kabul edilen hayvan sağlığı, refahı ve halk sağlığı standartlarına uygun önleyici programlar hakkında tavsiyelerde bulunmak ve uygulamak

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi *1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek*

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7	ÖÇ8	ÖÇ9	ÖÇ10	ÖÇ11
PÇ1	2	2	2	2				2	2	5	5
PÇ2										4	4
PÇ3	4	3	3	3			3	3	3	4	4
PÇ4			3							4	4
PÇ5	4	4	4	4	5	5		5	5	5	5
PÇ6	4	4	4	4	5	5		5	5	5	5
PÇ7	4	4	4	4				4	4	5	5
PÇ8	4	4	4	4				4	4	4	4
PÇ9	5	5	5	4	5	5		5	5	5	5
PÇ10	4	4	4	4				4	4	5	5
PÇ11	5	5	5	4				4	4	5	5
PÇ12	5	5	5	4	5	5		5	5	5	5
PÇ13	5	5	5	5				5	5	5	5
PÇ14	4	4	4	4				4	4	4	4
PÇ15	5	5	5	5				5	5	5	5
PÇ16	5	5	5	5				5	5	5	5
PÇ17	5	5	5	5			5	5	5	5	5
PÇ18	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5
PÇ19	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5
PÇ21	5	5	5	5				5	5		
PÇ22	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4
PÇ23	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5
PÇ24	5	5	5	5				5	5	4	4
PÇ27	5	5	5	5				5	5	4	4
PÇ28					4	4					
PÇ29					4	4					
PÇ30					4	4					
PÇ31	5	5	5	5	5	5		5	5	4	5
PÇ36	5	4	5								